

פרק ב קבלת התענית בהפסקה הגדולה

קח

דעתינו שמי עדיף למס ולתענית' הת' ימים זה אחר זה
מלמס הכל בבת אחת בכ' ימים או ג' שבכל יום ויום
כשהוא תעונה והא נכבד לכו וצמיח תמיד אל ה' אכן מי
שב ליו להתענות בתורת נדר אומתהב כולי עלמא מודו
שלא יצא זה בזה ופירש בצמיק מ' יום של השוכבים שכולם
ימי שפר התקוני' לפגם אלת הבחית וציקר התקון לענות
נפש במשך ומן קריאת פרשיות אלו משמית עד מצפטים
כמ"ש הרב בשער היחודים.

וכבר

כתבנו במשמרת החדש שאף שאמר הלכה
מתענה ומשלים הינו לומר שיתענה עד
שקיימת החמה אבל כל שנכנס לתחום שבת טוב אינו
רשאי להתענות והמתעני' תעניות אלו יודחו שלא להכנה
בשבת כשהם מצוים. הנה עד פה הובע ביאור משפט
התקוני' לזמי' השוכבים והוא לקח מאשר יצאתי כעקבי
הראשונים מוחי נפש לרגל המלאכה אשר לפני לזכות את
הדכים לא מעטו כר עם נכר דבר דבור על אופניו.
ואתה אחי קורא נעים ה' עמך גבור החיל אם בעל נפש
אתה אל תשכח ולא תשאלת אשר קדתי לפניך בשער
התקוני' הקך אחי משיטה זו ונול מכל לבך המסך אשר
נכך בליך הקליפה וקרב הגוד לבדך הערל לאשר ולקיים
כאש תוכל שאת ועול תסכול ולא תבול ולא תקוץ בתוכח
והתמד בתשובה שנה אחר שנה וחל תשכח כמה פעמים
כאלת את כולך כי כל מצטיק ספורים וכתובי' ובהכנה
כחם נפשך תכפר עון אשמה אשר הרתת עמך ובידך
לגדל ולחזק לכל לשוב ולבנות אשר הרסת ולא חמלת
ובכח התקונים אשר תחזקנה ידך כס בימים אלה ואף גם
בתך ימי השנ' תזכה להי' מחשבותך טהורים בתפלותיך
ובלימודך ולהי' רכוש קיך וכן אמרו בזהר לך לך שכל
מדת הבחית נאמר ואתם הדבקים בה' אלהיכם אל וכל
תלמי' בהאי את ועל דא כתיב ומכשרי ארצה אלוהי דא
שלימותא דכלא מכשרי ממש מהאי את ממש ועד וצאן
אינון ישראל דאחזקן ביה בק"ה יצחק חינון בעלמא דין
ובצלמא דאתי עליוהי כתיב ואתם הדבקים בה' אלהיכם
חיים כולכם היים ע' כל ה' יזכנו להיות משומרי בריתו
וערותי אמן סלה.

פרק שלישי מן בשבת

יום ט"ו בשבט אף כי הוא מיימי' השוכבים חין בו
תענית כי הוא ראש השנה לפירו' האילן ובתקון
המצטה אשר יעשה המס על הפירות בו נעשה תקון נדון
חי העולמים בסוד הנזכר כזוהר בראשית ביומא תליתאה
עבר' ארשא חיבין מחילא דהאי נדון דכתיב ויאמר להי
תרשא

הקודם אבל לא יקבל לעשות ו' ימים רנופים שמיד יצמד
עליו ינרו בכל יכלתו לבטלו מעבודתו ואם יעשה הארס
דבריו בהנכע חלק עם ינרו בבקבה כמצפה יעקב עם
עשו ויבל ליקח את ברכתו מידו והמניך כן אמרה שמך
לעד לשלמי כדריים יום.

ולענין

הבדלה במוצאי שבת ישמע הבדלה
מאחרים ואם חין אחרי' אלנו יכול להבדיל
כנענה בשבת מבעוד יום אחר תפלת ערבית כמ"ש
בתרומת הדפן סימן קכ"ו ה' לענין כזית של סעודה
ד' (א"ה חני שמעתי שמהר"ר דוד ינחק ז"ל היה מנהגו
לעשות הסודה ד' במוצאי שבת ואחר כך היה מקבל עליו
התענית וכן שמעתי בשם רב אחד ז"ל שפעם אחת אמר
למפסיקים היים יום ג' בשבת נבלה תקון הפגם אשר
בגמתי' שלא עשיתם הסודה ד' (וכן כתב הטור בהלכו'
שבת סי' רנ"ג לענין מי שהוא אמוס כגון שבריק להחטיק
על התחום לרבר מנוה שיכול להתפלל של מוצאי שבת
חפלב המנחה ולמעלה ולהבדיל מיד אבל לא יבדק על
הנר עד צאת הכוכבים ונדיך אתה לרשת עד שאף שלפי
דברי בעל הלבושים סימן תקס"ב שתענית רנופים עם
הלילה הוא כחם אחד אחך ואינו נדיך להתפלל ענינו אלא
במנחת יום האחרון הינו דוקא למי שקבל עליו קבלה א'
לכולם שכיון שגדר א' הם חשיבי כיום אחד אחך אבל לפי
מ"ש שהנכון בכל תעניות רנופים לקבל אותם יום יום
כ"ע מודו שיכול לומר ענינו בכל יום ואף שבשאר תעניות
חין אוננים אותו רק במנחה הינו טעמא שאם יאמר אותו
בשהרית חיבא למיחש שמה יאחזנו בולמוס ונמנא סקרן
בתפלתו. אכן בתענות רנופים לילה ויום מני לתימר
ענינו בכל תפלותיו דלא משקר הואיל וכבר הוא מצונה
מימים הקודמים והכל כחם אחר נחשב לענין זה וה
פשוט. ולענין תענית ימי' השוכבים אף שלפי הדיון כיון
שהרנופים קבלה אחד כני לכולם מכל מקום לפ' מ"ש
הטוב והישר לקבלם יום יום וכל שכן אם נוהג להתענות
ב' זה' כדרך שכתבנו למעלה דכיון שאינה רנופים שבריק
קבלה לכל אחד ואחד ואשר נהג להתענות אלה המ' יום
תמיד חין נרכים קבלה. ואם קשה עליו עתה להתענו'
רנופים כמנהגו וחנה להתעמת שלשה ימים לילה
ויים שנחשבים לארבעים לגאת ידי נדח ולאכול ביתר
הימים אינו רשאי ונדיך להתענות המ' יום דלא ברב
מאמר יום זה דאינו ליה ופורע ואפילו למ' דאפילו יום
זה ליה ופורע הכא מודה שבריק לקיים נדרו וכ"ש המ' יום
שלפניו ה' כ שמתענים לזכר עליית משה בהר שמי שנהג
לעשותם שאין להם תשלומים בכ' או כג' ימים רנופים ולא
אמר רבינו הא"רי ז"ל כל השיעורים הללו אלא במי שכתחייב
למס מ' יום מכח תשובה כדי להצטער או משוינן האי נער
להאי נער ועל כונא כזה דיבר הרב ז"ל. ואף בזה לפני
דעתנו

פרק ג טז בשבת

פסוקא וכדומה לון כוליה בחד רתיבא אתרפוכו כל אינון דעברין פירין ואינון דברבין בר מתפוחים דזא חרד אינון בר משבילין וכו' רכל חד מאינון זוטרי בר מאזובא מאית' חרד אתו לידו כל עשכין דארעא דאתמני עליהון דברבין תקיפין בשמיא כל חד וחד דא בלחודי כגומת דלעילא וכו'.

הנה

משם תתבוכן כי אף על גב שהכורא ית' עם משטרו בארץ ועל כל אחר מלאך ממונה עליו מכל מקום העיקר של כל א' וא' כאחו במדות העליונות ובת' שם כזוהר ז' ל' ת' אל בינת אגוז ירדתי אל' ת' ה' היא גנתא נפקא מעדן ודא היא שכינתא אגוזא דא היא רתיבא קדישא דאינון ארבע רישין דנהרין ומתפרשין מנתא כהאי אגוזא וכו' אשר ממנו נקח כי בכל עשב יהיה מותר מחברו בשורש שלו למעלה. ומדבר' ז' זה' בואר שיש ל' מיני פירות האילן ובעולם הכריאה עשרה מהן לבומ' י' ספירות שלה ומפני שהם רחוקי מן הטמאה וקרוב לאינולות אין להם קלי' לא בפנים ולא בחוץ ומאכלין כמו שהן וישו הן עכבים תאליסיתפוחים אתרובים לימוני' ס' אגסים חכוסים תותים שורב' אש חרובין ועשרה מיני פירו' הם העולם היצירה והן סוד י'ס' דיצירה שהם בנומים בין עולם הכריאה ובין עולם העשיה שאינון קרובות לטמאה כמו עולם העשיה ולא רחוקים כמו עולם הכריאה. ולכן גרעיני הזרע בתוך הפרי אינו כאלל לפי שאינון רכים כגרעינים שבתוך הפירות דכריאה. ואלו הן זתים תמרי' גודגוני' שופאי' אש פדיסקו' ש' זירגואי' לאש משמישי' ש' גידרא' ש' ר'אחזי' ש' נישפ' ולאש ועוד י' מיני פירו' יש בעול' העשי' לעומת י'ס' ולכן כאלל מה שבפני' וכזק מה שבחוץ שקליפת הפרי היא מחינה בינו ובין עולם התמורות כדי שלא יקבל טמאה וז' ס' היצר הרע והקליפה רבוקה בפש ואלו הן רמונים אגוזים שקדים ערמונים לוזים הנקרא אלבי אכ' אש אלונים הנקרא אלביו' טאש בלעז פריסין פניוני' ש' פסתו' קיש מאו' ז'.

והנה

העשר מיני פירות דכריאה מתברר מהם כל העסול' וכשאר כולן טוב ואילן כדק הוא להעך שהוא הכל רע שהכל הוא קליפה וכנגד י' מיני פירו' דיצירה שהמוח מלכר ויהקליפ' מפכנים שהוא הגרעין שבתוכם כנגד זה בקליפה כשננוץ הקדושה שנפל הוא גדול ולא יכלה הקליפה לסבול כל אותו האור בקרבה ככנסה הקליפה תק' הקדושה וכעשיית הקדושה מקיף אליה וכנגד י' מיני פירות דעשיה שהמוח הוא מלבאו והקליפ' חופפת עליו מבחוץ כנגדן בקליפה כשלקחת ננוץ הקדושה בתוכה לחיות אליה והיא חופפת עליו מבחוץ בקליפ' אל' המוח ע"כ. נא ולמד כי אין דבר גשמי פה למטה שאין רובמתו למעלה כי גבוה מעל גבוה שומר ונבונים עליהם ואשר המה בעולמות התחתונים המה כל

תרשא הארץ וגו' עץ פרי דא' עץ הרעת טוב ורע דאיהו ע'כיד אינון ופרין עושה פרי דא דריק יסוד דעלמא וכו'. ומנהב טוב להולכים בתמים להרבות בפירות בעצם היום הזה ולומר דברי שיחת ותשבחות עליהן כאשר הנהגתי לכל הסברי אשר עמדי. ועם כי בדברי כתבי הרב ז' זה' לא נמצא מנהג זה מ' מ' לדעתו תקון כפלא הוא בגבלה ובנסת' כי הכה הזבא בירושלמי פ' י' יוחסין ז'ל' ישמעו עבדים וישמחו א' ר' אינון עתיד אדם לתת דין וחשבון על שראה מיני מגדים ולא אכל רבי אלעזר הזה ממנעם פריטי למיכל כהון מכל מיני חדש ע"כ. וטעם הדבר שכפסם שהכנה מן העה' ז' בלא ברכה נקרא גזלן מפני שעי' הברכה גורם להמשיך שפע עליון ע"י כח הברכות והער הממ ונה על אותו הפרי הוא מתמלא משפע זה כרי לגדל הפרי שמית ולכן הנהג' בלא ברכ' גזלן הוי כי אכל הבריה שהרוחניות היה שורה בה וכילה ומנע כח ההוא מן העול' והיה ראוי לו להמשיך ברכה מלמעלה והכח הממנה על זה בטל וריק מאותו השפע שהיה בידו ולכן נקרא גזלן וגם אמר כאילו גזל אביו ואמו כי האוכל כהונת הברכה של ברכת הנהנין מתקן ניצוני כשמתו והכנולות הכובעים בבשמת אביו ואמו במוד והוצאתי את בלעז מפיו כטעם חיל בלעז ויקיאו ואם נהנה בלא ברכה הוא כאילו גזל אביו ואמו מניצוני השייכו' לכשמת' והוא חדר לאיש משחי' לפי שכל כונת המשחי' לגזול כזו' ולקולט' ולא להחזיר' א' הקדוש' אשר זהו סוד כי לא על הלחם לברו יחיה האדם כי על כל מונא פי' וכו' שהוא סוד הברכה המצויא' מהטמאה' להקדוש' וכבר ע' י' פי' ה' בלעז' ל' ב' סיני' אשר המה לעומ' ל' ב' פעמים אלהים הכאמרי' במצ' בראשי' כמו שביארנו בארובה בתקון הסעודה בחלק הקודם ע"ס.

ועובשים

הל' לו גם המה ישנן למי שרואה מיני פירות ומגדים ומצטמק ורע לו ולא אכל ומנע טוב מבעליו ולא ביקר עליהם אשר הכח הממוכ' עליון בטל ורק מגדו משפע עליון הבא על ידי הברכה ואף גם גזול אביו ואמו כי הואיל ולא אכל תהן לא הוציא כיצנות דשייכו' לכשמתם כאמור ועל כן מטעם זה ר' א' הוי ממנעם בפריטי למיכל כהון כל מיני פירו' חדשות להרבו ברכות ולעשות התקון תכף ומיד ושלל להחמין המצוה. לתקון הדבר הזה יאותה לנו בעצם היום הזה לאכול כל מיני פירות ולברך עליהן בכאכה זו כי חביבה מנהג בשעתה. וכזוהר פרשת שמות דף ס' ז' ל' אמר ר' יאודה מ' ד' גם זה לעומת זה עשה האלהים כגומא דרקייעא עבד קב"ה בארעא וכולהו רמיזא למיה דלעילא דכד הוי חמי רבי אבא חד אילנא דאיביה אתעביד עופא דפרח הוי כבי ואמר אי הוו ידעין בני כשא למאי רמיזאן וכו' דא' ר' יומי אילנין אינון דאתחזו מינהון וזכמתא כגון חרובא דקל פכתיקא

פרק ג קריאה ולימוד ותפלה קודם אכילת הפירות קט

ובסי' ל"ו ואת חמי אתן בקרבכם וכו' עד דברתי ועשיתי
 וכסי' ת' ווישיבני אל פתח הכיית והנה מיסו וכו' עד ועלהו
 לתרופה והא"כ במאל סי' ב' ויקנא ה' לאדנו וכו' עד ולא
 יבושו עמי לעולם.

בתובים

סי' ע"ב וקמ' ז וקמ' ח וסימן ס"ה לך
 דומיה תהלהוסי' קכ' וכשכח ה' סיכ'
 ציון וכו' - ולא"כ כזוהר פ' בראשית דף ל"ג ע"א א"ר חייא
 מקוה המים רח' צדיק וכו' עד והא' אתמר וכזוהר פרשת
 קדושים דף פ"ע א' פתח רבי אלעזר ואתמר אתם ערזי
 נאסה' וכו' עד ואורח צדיקים כאור סנה' ולאחר פך בסוד
 הכרכה ריש פרשת עקב יד אתה ה' אבינו גואלנו - ודיכ
 יפסידו בשפה כוסח תפלה זו פסוסה אג"א האל הצו"ס
 והיו' נר והטורא והמאניל עלמות העליונים וכזורתם
 ובכזונם בראת רוגמתן על הארץ מתחת כולם בחכמה
 עשית עליונים לפ' ולה ותחתונים למטה לחבר את האהל
 להיות אחד ואילכין ורשאים מן הארמה הצמחת בקומתם
 ובכזונם של סעלה להידיע לכני אדם חכמה ותבונה בהמ'
 להשיג בכעלמים ופקדת עליהם במשמרת מלאכך
 הקדושים הממוני' והמ'טרים להגדילם ולהצמיחן וצלימו
 תאוף שפע זכח מרוחך העליונות ויעשו פרי תבואה וכל
 עץ פרי עושה פרי למינו ומפרי מעשיך תשכע הארץ
 הארץ לאכול מפריה ולשבע מאוכה להחיות בהם נפש כל
 חי מן הכח החיני אשר בהן מפרי פי מלאכך הקדושים
 הכוסרים את פרו וקמנו פרויך נמנא שכר פרי הבטן
 להחיות ולזון את הצוף והיה פרוי למאכל ועלהו לתרופה
 וזה היום תחל' מעשיך להחיותם ולחדשם איש יבוא שברח
 עושה פרי למינהו כי כן ימלאו ימי החנושים לעירות האילן
 הצליון עץ החיים אשר בתוך הגן ועשה פרי למעלה
 ויהרמי' א"א שבכח סגולת אכילת הפירות שנאכל ויחזק
 עליהן עתה ואשר כהנה בסוד שורשיהן יתעוררו שרשיהן
 העליונים אשר תלוים בהם להשפיע עליהן שפע רחוק
 ברכה ונדבה וגם הממונים והמטטרים עליהן יתמלאו
 מצו שפע הדרן לשוכשכית להגדיל ולהצמיחם מראשית
 השנה ועד אחרית השנה לטובה ולברכה ולחיים טובים
 ולשלום וקיים לנו את הדבר שהבטחתנו ע"י מלאכך חוץ
 וגערתני לכם באוכל ולא ישחית לכם את פרו האדמה ולא
 תשכל לכם הגפן כשרה אמר ה' צבאות השפיפה ממים;
 קדשך מן השמים וכך עלינו את השנה הזאת לטובה
 ולברכה תשיתו בה' ברכ' לעד תחדוה' כשמחה את פיך
 וכתנה הארץ יכולה ופן השדה יתן פרו ועליהם תבא
 ברכ' טוב להתברך פירותי' במעשי' א' המרוב' וא' הממעיט
 גם ברכות יעשה כבריאות הגוף שם יעוה ה' את הברכה
 חי' עד העולם - ועוה הדרכ הכרכו' כאכילת הפירות יהיו
 למאורות במעיון סכרנות צדיק חי העולמים ונראת'
 הקשת שם ומת פאר כגוונים שלנו ומשם משפע עלינו שפע

כל העלמונים כי אם לא היה מצל לא היה צל - ואכילת
 גבדאה נוסם שיה סוד לשון הזהב אשר בחכמה דברו
 להמר ראש השנה לפירות האילן ולא אמרו לפירות
 האילנות דמון בחכמה לאילנא קדישא אילנא דחיי וכמו
 שביארנו ורי הא"י סכן אילן בגי' יאהרונה' י כמו שבא
 במכתבם בביאור תאמר הזוהר פרשת אחרי מות ההוא
 אילנא דבא ותקייפא וכו' אילנא דנטע שורשו באינון חיים
 ע"ס וכן הכתבו רבינו הקדוש האר"י אילן בתלמוד גי' י"ב
 גירופי הי' תרמו על הת'ת' אילנא דחיי שכולל בו"ב
 גירופי הו"ה כמ"ס בפרשת בשלח תריכר תחומין וכולי
 סליקו באילנא קדישא רבא וכן עוד שם במאמר ויבאו
 הלויים וכו' ואתה תקף אילנא קדישא בי"ב תחומין וכו' -

והענין

כי כמו שהיום ראש השנה לפירות
 האילן לענין המעשרות דחשבינן להו
 שנה מס' בשבט דהיחיל וירדו רוב גשמי שנה ועלם
 השדף באילנות ומנאלו פירות חונטים מעתה כן רוגמתו
 למכלה ראש השנה לפירות האילן העליון להשפיע את
 שפעו הקדוש לפירותיו הם הם העולמי' אשר מהם ישתלשל
 וירד פה למטה באילנות ועל מצטרם -

ומעשה

ידינו כוננהו בכח סגולת התקון הזה
 הנעשה בעצם היום הזה בכח הכרכו'
 ואשר יליה אליוהם הוות סוד שורטן תתעוררנא בקומתם
 זכזכונ' למעלה - ונוהף גם הוא כי בספר התקון הלז
 מעוות לו וכל לתקון את פגם הכרית אשר לא נאמנה
 בכריתו והיה בעשותו התקון לעץ פרוי מחץ מכתו ירפא
 בפגם הנדק עושה פרוי בצדוף סגולת הימים ההם
 הנזכרי' ונעשים לתקון פגם הכרית כמו שכתבאר בפרק
 א' - ומי' ז' ל' היה אומר לכיון באכילת פחותיהן לתקון
 חטא אדה"ר אשר חטא בפירות האילן כיוף כי כל ימי
 שנה כל בוונתו לתקון זה מ' מחיבה מצוה בשעתה זה
 היום תחלה וראש לפירות האילן - ואשר להיות כבד הודענו
 בכמה מקומות כיום בכח הדבור להיות מעורר כח מרות
 העליונות להאירן באור מופלא יתר גדול מאד להשפיע
 שפ' רנון ברכה ונדבה בכל העולמות ע"כ נכון להגותם
 לפני אכילת כל פרוי ובדי בסוד שרשו הבא בספר הזוהר
 ובתקונים בקצת מהם לעורר שרשיהן למעלה וקדם הכל
 יהנו בכרד זה -

תורה

פרשת בראשית ויאמר אלהים יקוו המים
 עד ויה ערב והיו בקר יום שלישי ואחר כך
 בפרשת עקב כל המנוה אשר אכתי מנוך היום וכו' עד על
 הארץ הטובה אשר נתן לך ולא"כ פרשת בחקתי עד ואילך
 אתכם קוממיות -

נביאים

יחזקאל סי' י"ז כה אמר ה' אלהים ולקחתי
 חמי מגמרת הארץ וכו' עד דברתי
 ל' קיתי וכסי' ל' דהושעתי לגאניו וכו' עד נאם ה' אלהים
 ועשיתי כח א' וסי'

פרק ו סדר אכילת הפירות במזו בשבת

רצון ארומים למחול ולמלא מעותים אשמנתו אשר
מאלנו ואשר חטאנו והיינו מרשיעו כרית ופגמנו
כפרי נדוי"ק חי העולמים ומנענו רבינו השפעתו
ונשחתו כל מקורות ושוב עתה הכל לאיתנו הראשון
ותשכ באיתן קשתו כי אתה תברך נדוי"ק כננה
רצון תעטרקו .

ובר

הניעזבו שכתפזרו על ידינו או על ידי אבותינו
ובעון אדם הראשון אשר חטא בפירות האילן
עתה ישובו להתכלל בעזו הדר עץ החיים ויוסד מה כל
רע בכח שמך הגדול היוצא משמך ח"ל ב' לעו"קיאט
ובשוב הכל לאיתנו הראשון ולא ירח ממנו נרח כי אתה ה'
לברך מקבץ נדויישראל - ובכך את נמח דוד עבדך מהרה
תנמיח וקרנו תרום כי שעתך וירום הודו ותנשא מלכותו
על כל העולם כולו - ותחת הכעצוק יעלה ברום אתחת
המרפר יעלה הדם והיה לה' לשם לאו' עולם לא יכרת והיו
פסת בר בארץ כראש הרי ידעש כלבנון פרוו ונינו מעור
כעשב הארץ או ירננו עמי היער ועץ השדה נשא ענף
ועשה פרי דבר יום כיומו - ולקחת מראשית כל פרי הארץ
להביא בכורים לפני מזבח ה' בהלל והודות לה' אלהינו ורכ
טוב לכית ישראל ישוש' מדבר וניה ותבל ערבה ותפרח
כחבנלת שרחה תפרח ותגל אף גילת ורכן ככו' הלבנון
ניתן לה הדר הכרמל והשרון המה יראו כבוד ה' הדר
אלהינו במהרה בימינו אמן עשה למען שמך וכו' יהיו לרצון
וכו' ויהי כועס וכו' .

ושוב

אחר העתך עתרת זאת ינלח רבח במעש'
שפר תקונו הפירות בסדר זה .

חטה

יעשה ממנו תבשיל או יביא פת הכאה
בכסמין לאחר הסעודה והנה כזוהר פרש'
ב'ק דף קפ"ח ע"כ פתח ואמר והיה באכלכם מלהם
הארץ וכולי עד אתתקפחא במגן וננה לאבנא ויברך
כל א' עליו .

זית

יהנה כזוהר פר' פנחס דף רמ"ז ע"א בלולה
בשמן כתית וכו' ז' מ"ש ע"ד אכפי אדם -
ויברך עליו א' מהמכותין הוא לברו - ויכוין בצירוף יהוה
פשוטה .

תמרים

יהנה כזוהר ויקרא דף י"ז ע"א ר' אבא
הוה יתיב קמיה דר"ש וכו' עד צורני ולא
עולתה בו . ויברך עליו אחר תן והמכותין שלא אכל מן
הראשון וכן על זה הדרך ועשו בשאר הפירות כדי לברך
ויכוין בצירוף יהוה ככולן .

נפץ

יהנה כזוהר פר' משכ דף קכ"ב ע"א ובגפן
ג' שריגים וכו' עד בדרגין שלימין כדקא
יאות וצפרשת נשא דף קכ"ז מיין ושכר יייר ויברך
אחר בעבכים ויכוין צירוף יהוה ושתו יין כוס
קולו לכן ויכוונו בשם ע"כ י"ד ה"י וי"ו ה"י .
תאנה

תאנה

לא ממנא תמו סוז כזוהר ולמכני
מדע קל להשכיל סודה כי היא במלכת
בקבלת' ג' מילואי אהיה גימטריא תכ"ה - וגם
הכינה נקרא' תאנה נוכר תאנה זה משה שזכה לבינה
כמ"ש הרב זל"ה ויכוין צירוף יהוה ויטהב במשנה פרק
ב' דמ"ע שחת .

רמון

יהנה בתקונים ריש תקון כ"ד עד כלכותין
שפירין - ויכוין צירוף יהוה .

אתרוג

יהנה כזוהר פר' משפטים דף ק"ך ע"כ
פקודא בתר דא להביא בכורים וכו' עד
הלב רחא ויכוין צירוף יהוה .

תפוח

יהנה כזוהר פרשת אחרי מות דף ע"ד
ע"א רבי חייל פתח כתפוח וכולי והא
אתמר וצפרשת האינו דף רפ"ו ע"כ רבי יוחנן
פתח וכולי עד דאתכלילת בשושנים וכאן ישתו
כולן כוס יין מעט אדום ורובו לבן ויכוונו לשם ס"ג י"ד
ה' י"א וי"ו ויכוין צירוף יהוה .

אגוז

יהנה כזוהר פרשת אלה שמות דף
ט"ו ע"כ אמר לה רבי עקיבא מהו
דכתיב אל גנת אגוז ירדתי וכולי עד וקראן בשמהן -
צירוף יהוה .

לוזים

או שקדים או ערמונים יהנה בסתרי תורה
פרשת ונא דף קס"א ע"כ ויקח לו
מקל לבנה לח ולווערמון וכולי עד שלים ככולא ויכוין
בצירוף יהוה .

חרובין

יהנה בר"מ פרשת פנחס דף רמ"ז
ע"כ קס בזינא קדישא עד ה' ימלך
ויכוין צירוף יהוה .

אגסים

יהנה במשנה ראשונה מפרק כינור
מברכין ויכוין בסופי תיבות המוזיא
לח"ס מ"ן גימטריא יאהרונ"ה ובמשנה דף פ"א
דכלאים ושתו כוס יין חמו לכן וחמי אדור ויכוונו
כשם מ"ה י"ד יהא ואו יהא ויכוין צירוף יהוה .
יהנה במשנה ב' דפרק כינור מברכין
בידך על פיורו האילן כור"א פר' הארמ"ה
ויכוונו בס"ת שם אה"ה ומשנה א' דפרק א' דמאי ויכוין
צירוף יהוה .

פרישין

יהנה במשנה ג' על דבר שאין גדולו מן
הארץ על הג' כינה ו' על ה' כנים או"מר
ויכוונו בשם אה"ה החתום בר"ת ויוצא מפ"א ת' השמים
ואת הארץ ובמשנה ג' דפר' א' דמעשרות :

גורגויות

יהנה במשנה ד' וס' ויכוונו בשם
ע"כ בר"ת בידך ע"ל היין .

כופאייפה

יהנה במשנה ו' ויכוונו בס"ת כ"א
לה"ס מ"ן גימטריא יאהרונ"ה .
בשמים

פרק ג סדר אכילת הפירוח בסוף בשבט

קי

בטנים

יהנה במשנה ז' הכאן לפניו
מליח וכו' מברך על ה' עקר
ו' פימר א'ת ה' מפילה ויכוין בש' אהוה.

גיראש

יהנה במשנה ח' אכל תאנים
ועכבי רכיטרפון אומ' בורא
נ' פשות ר'ת גי' שס' יו'ד ה'ה' ו'ה'ה'.

גישפולאש

יהנה במשנה ראשונה מפרק
שלשה שאכלו חייבין ל'זמן
א'כל ר'ת א'ל.

תורמוסים

וגמור כל הפר' ויכוין בתשכ'
ג' ברבו' אומ' א'להי ה'ק'צ'כאו'

י' וסכ'יה' כרובים ר'ת שס' אהויה ומשנה ד' שלשה
שאכלו כא'חד אינ'ם רשאי' יכוונו בשס' ארזי' ובמשנה ה'
ב' חבור' שהיו אכלות כאלת ה'רי א'לו מ' כטרפין ל'זמן
יכוונו שס' אל'הי' ומשנה א' מפרק אל'נו רברים וכו' ואחר
כך מברך על היון ו'בית ה'לל' א'זמרים יכוונו שס' אהויה
ואח'כ' ישתו כוס יין ארום במעט יין לבן ויכוונו לשס' ב'ן
יו'ד ה'ה' ו'ה'ה' - ובמקום שחזיות כל השלשים פירו'
שהובאו למעלה ששורשם בעולמות בני'ע מצוה לחזר עליה'
כי כל המרבה הרי זה משובח ובמקומות שאין מצוה כ"כ
לא יפחות מי' במיני פירות לעומת פירות האילן העליון
אילנא רחוי דאת תקן אילנא קדישא בתריסר תחומין
בוד' י' בניחוי הויה ויכוין בכל אחד מהן בנידוף אחד
ואף בסדר הנ'ל יש לכוין ב' הפירות ראשונות בהם במו
שנרשם בהן ומנות היום בפירות האילן בלבד ואין מהחוי'
לחזר אחד פירות הארמה ומכל מקום אם יסדרם עם
שאר הפירות ויברך עליהם בכון הדבר לכוין לעץ הנחת'
בן ישיח'י על הארמ'ה' - ואשרי אומ' יששה זאת וכן אדם
יחזיק בשפר התקון הל' לעורר שורשו למעלה באילנא רחוי'
ולא ימיש מצעות פרי לתקן מעוותו ומצא כרי גאולתו
לאשר מעל בקדשי שמים והיה חבר הוא לאיש משחית
כהתהנות מהע'הז כלל ברכה או באשר חדל מאכול כל
מיני פירות להדבות ברכות ולא אכל כמו שכתב באר בראש
הפרק שעתיד לתת דין וחשבון על זה עתה בשפר התקון
הזה מעוות לו ויכל לתקון ומשך משך מקור הברכה אשר
מנע בכח סגולה אכילת הפירות וברכותיהן ומש' יושפע
שפע רבון ברכה ומרבה על העץ ועל פ'ת תמי' כל השנה
ואף גם זאת ברכות לראש דרוק חי העולמים ותחז' מכת'
פגם הברית ירפא בהיות עגם התקון בפירות פרי דרוק
עץ חיים כמו שכתב באר במקומו - ואולם אף כי מנות היו
להרבות בברכות מ'ת הידא את דבר ה' יהיו עוניו בראשו
לכל יבשל בתקומו בברכה שאינה נרחה - כאשר פשתה
המספחת הזאת ברכת בני עמינו בשבתות וי'ט' לאפסו
ברכות חנם וכדי להשלים ק' ברכות מי שיש לו מיני פירו'

שברכותיהן שוות מבואה לפניו אחת א' זה אחר זה לברך
על כל אחת ואחת ובעיני כל חמה לא יבאו מידי ספק
קדוש לודאי ברכות לבטלה - שהרי כל שכונתם לאטל
מיני פירות מרובי שברכותיהן שוות זה אחר זה מה העינו
בתקנת זו שלא יהיו כולן לפנייהם והרי בידם להביאן לפניו
ולפטור את כולן בברכה אחת וכל שלא עשו כן רביע
עלייהו איסור ברכה שאינה נרחה וכתב הרמב"ם סוף פ'
א' דברכות כל המברך ברכה שאינה נרחה הרי זה נושא
ס'ש לשוא והרי הוא כנשבע לשוא ואסור לענות אחריו
אמן ובפרק בא לו על ההוא דתנינא וכעשור שבחומש
הפקודים קורא על פה - יהיב טעמא בגמרא משום ברכ'
שאינה נרחה פיהו נדק לחזור אם יביאו ספר אחר וכן
אמרו סח בין תפלה של יד לתפלה של ראש עבירה היא
ביוח וחזור עליה מעורכי המלחמה והיינו לפי שגם
ברכה שאינה נרחה ואין מי שיעל' בדעתו בשביל להשלים
ק' ברכות לאפסו ברכות שאינן נרחות דהוין כמו
ברכה לבטלה ולאן משום שהיא שכת' וי'ט' יכרבו ברכה
לבטלה ואם אמרו בגמרא אמלא להו במיני פירות היינו
כל אחד כמיני אכל לא בברכות שאינן נרחות חלילה
ישתקע הדבר - ורבים פגו בחוזה ורימו הדבר לדין
שכתב הר' מכס בפרק ב' דברכות שאין מברכין לא על
אכל ולא על משקה עד שיביאנה לפניו ואם כירך ואחר
כך הביאנה לפניו נדק לחזור ולברך ע"כ ודכו דה' דמנו
לברך על זה שלא בפני זה ולא התבוננו כי לא שוו
בשיעוריהם דער כאן לא אחת סכי לא בר' ש'אפשר שלא
יביאנה לו ותולה ברעת אחרי דרוקא נמי קתני הביאנה
ולא קתני לא יברך עד שיה' לפניו - אבל כל שבירדו בראשות
אף על פי שהיא לפניו ואינו רואהו ואינו חסר מן
הטובה פשיטא ודאי שיחוייב לפטורו בברכת פרי
אחר ששוה לו בברכתו (א"ה עיין בספר הזכחות
זכרון שמיני שהארץ בפרט זה והעלה כדברי הרב
המחבר כאן -

ורוא

הדין בתקון הפירות ביום זה אשר לא יעיל
ולא ישיע בהבאת אחד א' לפניו זו אחר זו
להמלט מאיסור ברכה שאינה נרחה בכל אחד מהן כל
שכונתו לאכול מיני פירות מרובים שברכותיהן שוות זו
אחר זו ואף אם יעשו כסדר הזה הקדושים בבית הבטל
הבית לברך על כל אחד ואחד שיביאו לפנייהם - איכא
נמי איסורא כמ'ס הכי' בשס' הרי'ף ג'ל הקדושים בבית
בעל סבית לאכול מיני פירות ומביאין להם בזה אחר
זה אינם נריכס לברך אלא על הראשון (א"ה הרב בעל
ס'ז סימן קע"ט האריך בדין זה וכתב שדברא תמוזים
מאר בעיניו דאוליכין בתר דעת בצה"כ ולא אחר האוזה
והעלה שגריך לברך על כל מהו ומיין בין שהיא מטובק
ודעתו

פרק ג איסור כבוד ברכת שוא

זרעתו אכנה כ"ב. ויכל מקום הדבר פשוט דהיינו בשא' הימים אבל כג' שמרבים בפירו' ואין ספק שיביאו לפני' כל מיני פירות כי על כן המה באו בוטרו יחדיו כ"ע מודו דאינו מברך אלא על הראשונה. ועל כן הדרך הישר וכיון כזה הוא כדרך שביארנו למעלה שיברכו כל אחד מן המסובין בפרי אחד זה יברך בזתים ויאכל הוא לכדו מהן וזה בענבים ויאכל וכו' וכן יהא חוזר חליל' על כל המסובין שם אשר בזה לא יהיה שום פקפוק בדבר ואשר לא יודע להזהר מקולקל שוא ולא מתוקן ונמצא קרח מכאן ומכאן והלוי לא יענם בשגם הוא כותן טעם לפגם בשמי' ממעל להשיע שפע הברכה ההיא להינזים ושפחה תירש גבייתה כמו שביארנו בחלק הקודם בטעם בשמל' בכל ברכת שוא ע"ש בארוכה - הכי אחי אתה חזה להחמיר ולא להעדרף דשב ואל תעשה עדיף והיית יק עמוק בסדר השנוי לפני הדרת כבודך לא תוסיף ולא תגרע.

דין הדגן שלוק והגרענים שלימים ואוכלין אותו כדכש נסתפקו בו התוספות אם יברך לאחריו ברכה מעין ג' ולכך הנכון שלא לאוכלו אלא בתוך הסעוד' ויפטרנו ברכת המזון ואם כדיעבר אכלן שלא בתוך הסעודה יברך ברא' כפשו'.

דין הכריה כגון גרגיר של ענב או של רמון כסתפקו התוספות והראש' לומר שמכרכין לאחריו אף על פי שאין בו כזית הואיל שהוא ככרמיתו וירא אלהים יסתלק מן הספק שלא לאכול בריה פחות מכזית וכסתפקו עוד בעלי התוספות בכרכה אחרונה של מין אם מכרכים אותה על כזית הואיל ואמרין ושבעת זו בתיה אי הוי דומי'א דאכילה ששיעורו בכזית הכא נמי נמצא דשיעורו בכזית כך אפילו בעורו לח או נמצא דשיעורו בכזית אחר שיהא נקדש ושיעורו חכמים שהוא רביעית רביעית יין אם יקדש יעמוד על כזית ולפיכך ירא שמים יהא זהיר שלא לשתות שום משקה לא יין ולא שאר משקין אלא או פחות מכזית או רביעית שלם שלא להכנס ענמו לספק ברכה.

דין פירות אשראן או בשלן במים וככנס טעם הפרי במי כפל מחלוק' בין הראשונים דלה' רשבא מברך שהכל ולהרא' ש"פ"ה וכיון דמספק לן אם נחשבים כפרי ענמו או לא לפיכך מים ששרו או בשלו בה נמזקים שהם מין המינים ונריכים אחריהם ברכה א' מעין שלש קשה לתקן ברכתן דברכ' אחת אין קפיד דמכרכין שהכל ויזכרים בה לכולי עלמא דעל הכל שאמר שהכל ירא שהיא כוללת הכל אבל לענין ברכ' אחרונ' הזכי נעביר שאם יש להם דין הפרי ענמו יש לו לברך ברכה א' מעין ג' ואם אין להם דין הפרי ענמו יש לו לברך בורא נפשות ובאלו אין האחת פוטרת חברתה לכן כל ירא שמים לא ישתה אותה אלא בתוך הסעודה דברכת המזון פוטרת ברכה של אחריהם ואם ירצה לשתותן שלא בתוך הסעודה יאכל גם כן פרי אחד משבעה המינים וגם ישתה מים וינטרף לברך ברכה אחר מעין ג' על הפרי של ז' המינים וכו' כפשות על המים וינאי' חממה נפסק אבל אין תקנה על ידי שישתה יין ויברך אחר' ברכה א' מעין ג' אוסיף בה על העץ ועל פרי וכו' שאע"פ שבתום זה אינו מזכיר שם ומלכות אין לו לעשות כן כמ"ש בעל תרומת הדשן שאין לבלול

זרעתו אכנה כ"ב. ויכל מקום הדבר פשוט דהיינו בשא' הימים אבל כג' שמרבים בפירו' ואין ספק שיביאו לפני' כל מיני פירות כי על כן המה באו בוטרו יחדיו כ"ע מודו דאינו מברך אלא על הראשונה. ועל כן הדרך הישר וכיון כזה הוא כדרך שביארנו למעלה שיברכו כל אחד מן המסובין בפרי אחד זה יברך בזתים ויאכל הוא לכדו מהן וזה בענבים ויאכל וכו' וכן יהא חוזר חליל' על כל המסובין שם אשר בזה לא יהיה שום פקפוק בדבר ואשר לא יודע להזהר מקולקל שוא ולא מתוקן ונמצא קרח מכאן ומכאן והלוי לא יענם בשגם הוא כותן טעם לפגם בשמי' ממעל להשיע שפע הברכה ההיא להינזים ושפחה תירש גבייתה כמו שביארנו בחלק הקודם בטעם בשמל' בכל ברכת שוא ע"ש בארוכה - הכי אחי אתה חזה להחמיר ולא להעדרף דשב ואל תעשה עדיף והיית יק עמוק בסדר השנוי לפני הדרת כבודך לא תוסיף ולא תגרע.

ומצוה ליראה' וחושבי שמו להזהיר את העם על עסקי איסור ברכת שוא שהוא בנושא ש"ש לבטלה והרי הוא כנשבע לשוא כנוכר וחייב השומע לנדותו אם הוא מזיד ואם לא נידהו הוא ענמו חייב נדח' וכת' הרמב"ן ש"ש"ה הוא ענמו חיי' נדח' דקאי אמוכיר ענמו שאף כי לא נידהו שום אד' הוא יחלוץ מנעליו וישב בקרקע בבידו ויבק' מג' שיתדו'לו ובכך בהכבדתו נבל' לו ואם לאו עליו נאמר אם לא תשמו' לעשו' וכו' לירא' את הש' הנכבד בו' והפלא ה' את מכותך ואת מכות זרעך רחמנא ליצלך ונכון שיאמ' גם כן השומע ברכה לבטלה או ברכה שאינה צריכ' ברוך שם כבו' מלכותו לשל' ועד וכן לפי מה שביאר' כבודו בחלק הראשון הדין כן כששום' שבעה והזכרת הש' מפי חברו ולסקר' שיאמר השומע' בשמל' כמו שנתבאר שם וירא שמים לא יברך על הדבר כגון אגוזים ולווי' עד שיחזה הגרעין שבתוכו שמה התלוע או נרקב ונמצא שבידך לבטלה אם אין עוד מאותו המין לפניו כמו שכתב בספר החסידים סימן תתכ"ב וכתב עוד סימן תתכ"ד אם אמרו לאדם אל תשתה עתה מים כי התקופה נופל' ושמה עתה עת נפילתה וכבר בירך ימתין ואל' ידבר עד שידע בודאי שעברה התקופה ואז ישתה שלא להכשל באיסור ברכה לבטלה אכן אם בירך על המים ושמי' שמת יש בשכונתו ישתה מעט מן המים וישפוך השאר ויש דברים שנפל בהם מחלוקת ובעל גבש צדיק להיות זהיר בהן מאד כגון המים בתוך הסעודה שנפל מחלוקת בין גדולי ישראל הם נריכים ברכה או לא שרש"י ור"ת וגדולי הנרפתים כוברים דחשיכי כבאים מחמת' הסעודה שאין דרך לאכול בלא שתיה ואיך טעמו ברכה והדשב"א בשם הראב"ד סוברים דטעמו ברכה ויש מחמירין עוד לברך עליהן בכל פ"ה